ՊԱՅԱՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԹԻՒ 524 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 1870 ՄԱՐՏ 5

Ամեն օր կհրատարակուի, — Հասոյը 10 փարայ է։ — Պօղոս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէճիտ պիտի վճարէ 100 թուոյ համար։ Իսկ դաւառաց մէջ 25 դրչ. դարձնէ 100 թուոյ համար, թղթատարաբերման ծախքէ տղան ըլլալով։ — Յանուագման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար։ — Հրատրիս վերաբերեալ նամակ եւ արձ ոչ ևս է պրաթիւն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն Լ. Պօղոս, Ֆէնճանճըար հօտաշա Նաստֆեան խան վերի յարկ թիւ 12 սենեակը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տրապիզոնէն վերջ. 22 թուով դրուած են նայելով այս տարի Վարդանանց յոբնախմբութեան հանդէսը նմանը չտեսնուած չքով կատարուեր է տեղւոյն Լուսաւորչեան վարժարանին մէջ, ուր աշակերտանեըն ամենք համաձօտ բայց լիմաստալից ճառեր կարդացեր են, որոց օրինակները մեզ ղրկուած ըլլալով արդաշտ եմք հրատարակել։

Այս նամակէն միանդամայն կիմանանք որ Տրապիզոնի մէջ գեր. Փոխառաջնորդն եւ ուսումնական երիտասարդաց ամենայն չանիւք Թոսարան ու Լսարան մը հաստատուեր է, մինչդեռ մայրաքաղաքիս մէջ վերջին օրերս այսպիսի հաստատութեանց խօսքն անգամ չըլլար։ Տրապիզոնցին լծելուս չարշանակէ այս գործը, որով երկին օգուտ հասնելէն զատ՝ Ձօրեցւոց ալ լուսաւորեան յանդիմանուիլն մ'ըրած կըլլայ։

— Եկեղեցական մարտ 2 ամսաթուով եւ Կարապետ Ճակաբեան ատրաղ բութեամբ նամակ մ' ընդունեցանք երէկ։ Նամակագիրը յիշեալ թաղեցւոց լմնայուելով թէ ազգային երեսփոխան ըլլալու արժանի են Փախտեան Կարապետ էֆէնտի, Ութիկեան Համբարձում Պէշիրեան Սուլեման եւ Պէկեան Թադէոս աղանեը, «կառավարիչ իրենց քուէները այս անձանց համար տալ։

— Սարկնէն դրուած նամակներէ կիմանանք թէ յիշեալ քաղաքին ընչանալոր ազգայիններէն Սզարեան Սողոմոն էֆէնտին իր մահկանացու կենաց ընթացքը կնքելով, վատաւոր կերպով կառարեր է յուղարկաւորութեան հանդէսը։

Հանգուցեալն իւր կենդանութեանը 30000 դրչ. կտակ ըրած է եղեր քաղաքին Զայդարա ըսուած թաղին մէջ երկու սեւեւ ազգ հայ մար դպրոցներ հաստատելու նպատակաւ, որուն դործադրութիւնը

†

ժառանգորդացը կոչմանէ մօտիկ պիտի ըլլայ ներ։

Սպարեան էֆէնտին այսպէս աղ պային ամսոյն բարերարացը կարգը կանչեն։ Նուռա՛ն այս լուրը – թէև քիչ մը ուշ – հռչակելու համար իր անունը, և ձեռնհաս բայց աղքատ յին յառաջդիմութեան վրայ ան ուարբեր աղգայնոց ալ նո՛ր օրինակ մ՚ընծայելու փափաքանօք։ Իր աղ ղը սիրող ճշմարիտ հայն պարտաւոր է իր կարողութեան չափ այսպիսի գործերով օգնել աղգին։

— Երէկ երկու լրագիր ալ հրատա րակել սկսան։ Առաջինը Սրբարան է որ 26 թերթ հրատարակուելէն յետոյ ժամանակի մը համար դադրած էր։ Այսու հետեւ պիտի չարունակուի առ այժմ շաբաթը երկու օր, Մանզումէի դիրքով և հասը 30 փարայ ըլլալու պայմաններով։ Երկրորդն է «Աետայի Հադդանիյէթ», անուն նոր լրագիր մը, զոր տակաւին չկրցանք կարդալ, բայց ներոյ դիտենք թէ Հա առնեան կուսակցութեան գործիքն պիտի ըլլայ։ Այս ալ Մանզումէի դիրքով և չաբաթը երկու անգամ պիտի հրատարակուի։

Սովորական բարեմաղթութիւննե րը կընենք այս երկուքին համար ալ յամենայն սրտէ, ըստ որում բազմամեայ փորձով դիտենք թէ լրագրու թեան տապարէզը տակաւին դժուա րին է, և ուրիշ նեղութիւններէ զատ նիւթական ձեռաններ ալ պակաս չեն։

— Մօտիկս ծանուցինք թէ Սամաթիոյ մէջ նոր ընկերութիւն մը կազմուած է, ի նպաստ Սահակեան վարժարանի թաղին։ Գոհութեամբ կըսենք որ այս ընկերութիւնը օրէ օր յառաջ երթալու վրայ է, և առ այժմ 200 ի մօտ բաժին առորագրուած են։ Յուսալ ենք, որ այս թիւը քիչ ժամանակի մէջ բազմապատկելով վարժարանին համար ամենաձեռ արդիւնքը պիտի տեսնուի՝ ի քաջալերութիւն անձանձիր խնամոց մեծապատիւ Հոգաբարձութեան, և յօդուտ թաղին։

Այս նոր հաստատութիւնն ալ արդարեւ կրնայ ցուցանել թէ Սամաթիա թէև դրեթէ բոլորովին մնայեր դարձած է և մեր ազգայնոց չատերը մոխրոյ վրայ նստած են, բայց երևոյթ սրտին մէջ դարձեալ վա՛ռ ու բորբոք ճնացած է ուսումնասիրութեան հուրն։

Սահակեան վարժարանը, ներկայ անդուլ չանքերով, անտարակոյս դարձեալ մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանաց նշանաւորն ու նախանձելին պիտի ըլլայ։

Աչխատեցէ՛ք, ամենիս սամաթիացիք, աչխատեցէք միութեամբ։ Միութիւնը՝ ինչպես դիտէք՝ ամեն դժուարութեանց կ՚յաղթէ, և յարատեւութիւնն ու երկայնմտութիւնը հրաչալեաց ծնունդ կուտան։ Ներա թէ 40 փարայ բայց չատ մարդ տալ, չատ տակ կընայ դոյանալ և

հետեւաբար չատ օգուտ մատակարարել։ Ուսոի չանալ պէտք է որ 40 վիարայ տուղները չատ ըլլան և չարտունակ տան։

— Ս. Էջմիածնի Վ. կաթողիկոսէն վերջին օրերս ղեր։ Նարտպէյհան Խորէն եպիսկոպոսին ղրկուած կոնդակին օրինակն է։

Գէորգ ծառայ Քրիստոսի, եւ Անհատանելի կամօքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ եւ Կաթողիկոս ամենայն Հայոց, ծայրագոյն Պատրիարք համազգական նախամեծար Աթոռոյ Արարատեան Առաքելական Մայր եւ գերեցուց սրբոյ կաթողիկէ Էջմիածնի, սիրելեաց որդւոց մերոյ եւ հաւատարմի Սրբոյ Մայր Աթոռոյս Սրբազան ԽՈՐԷՆ եպիսկոպոսի բազմահանճար Բարդիզի եկեղեցւոյն Պէշիկթաշի, բազմաց Աստուածային օրհնութիւն եւ ողջոյն Քրիստոսասանդ։

Մեծաւ հաճութեամբ սրտի տեղեկացաք ձեր իմն արդեանց Ազգասիրական զգայմանց Ձերոց, որով արդարամիտ եւ ճարտարախոհ բանիպէտ զօրութեամբ ոչ միայն գերասեալ էք զկատարեալ սէր եւ խրախոյս ճշմարիտ գործունէից մերազնեից ի ժողովի անդ ի տեսիս ընտրութեան Պատրիարքի Ն. Գալոյ, այլ նա եւ զկարճատես հակառակորդս համոզեալ էք ընդունել զատացուածոյն Ձերոց զեմարատութիւն եւ զօրինաւորութիւն, պարշտանելով վայելչապէս ըստ դիտաւորութեանս մեր եւ զօգուտ ընդհանրութեան Ազգիս եւ Աթոռոյս։

Սիրելի, մեզ միշտ հակառակ համարեալ են այնպիսիք՝ որք փոխանակ զօգուտ ազգին խորհելոյ, նախապատիւ համարին զօգուտ իւրեանց. և բաղումքն է՝ զի անձնական կրնաք ցեալ սիրտ ունայ արատաբուստ Ազգասէր թուելոյ՝ խառն ի նիւթուն արարեալ վրդովին զմտաւոր անդորրութիւն Ազգին և զհոգեւոր իշխանութիւն։

Ուսոի՝ այսու հայրապետական կոնդակս ղրկեցաք ի ՀՋԷՆՋ զՀաւատարմութիւն և դաղափարութիւն դովելով օրհնէմք զՁեզ Աստուածային առատաձիր օրհնութեամբ, և յորդորեմք զՁեզ զի օրպէս ի դրաւոր վաստակս Ձեր Ջատագով հանդիսացայք ընդհանուր Ազգին, նոյնպէս և յայսպիսի պատահմունս եռանդագին հսկող լինիջիք մերոյս և ազգային իրաւանց և կանոնաւոր ընթացից, որով Ժառանգեալք զերաշնաէս վկեանս ի հանդերձելումն, և զկատարեալ պահպանութիւն մեր և մերազնեայ եղբարց յաստի, կատարեալ անթերի ընդՍրբազան պարտս Ձեր, որ վասն յառաջադիմութեան ազգիս՝ ի հոգեւոր և ի երկրային տպաւորիցն, բնակելոյ առնելով զսերմն ազդակրօնաց հակառակութեանց, որք այնչափ վնասս գործեցին մինչեւ ցայսօր մատուր և հոգեւոր յառաջադիմութեան ազգիս։

Ցանձնելով զՁեզ առատ [illegible] բարձրելոյն, մնամք [illegible] ի 20 հկտ. 186[illegible] ամի

ԳԷՈՐԳ Դ.
և Ազգային ՈԺՏՔ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆ
Ի Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ ՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

— . . . Խմբագիր

Ձեր ազգօգուտ Օրագրին 305 երթալ մեզ բարեհնամ Ազատնորդ գեր։ Դիւանդ Եպիսկոպոսին իր վիճակէն չբեղ հանդիսիւք գնած սիրալիր ընդունելութիւնը ազդասիրարար հրատարակելնուդ համար շնորհակալութիւն մատուցանելէ յետոյ, նոյն ընդունելութեան նկարագրին ներքեւ հրատարակած երդին սիրելի բառը տխալմամբ, Ցոյն տպագրեր է փոխանակ Լոյսն ըլլալու զոր Փունջին պատուական թերթերուն մէկուն մէջ յիշելնիդ կը խնդրեմ։

Որով մնամ Ազգիս և Ձեզ անձնանուէր։

Դ. Վ. Ց.-Եաւասարդեան

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յայտնի է թէ՝ շատ ժամանակէ իվեր յունաց Պատրիարքարանի և Պուլկարաց մէջ անհամաձայնութիւն մը ծագած, և խաղաղութեան վերահաստատութիւնը անհնարին եղած էր։ Ահա լսենք երէն այս օրերս բողոքովին վերջացած կհամարուի ընդհատ Պուլկարաց, որոց Ե. Դրան կողմանէ հրաման եղած է իրենց համար յատուկ Պատրիարքարան ընտրել, որուն կեդրոնական պաշտօնատեղին մայրաքաղաքս պիտի ըլլայ և յունաց Պատրիարքարանէն բոլորովին անկախ իշխանութիւն պիտի ունենայ նոքա։ Յունաց կրօնական իշխանութիւնը այս կերպով կընէ, երբեք պիտի ընդունի չուզելուն համար։

— Ոստիկանութեան դրան 300-400 զուրուշ ամսականով թէֆթիշ ըսուած դործակալները ճամբուր են, ծախուց խնայողութեան պատճառաւ։ Արդարև թէ՝ այսպէս ուրիշ պաշտօնատուններէ ալ դործակալները պիտի ճամբուին, յիշեալ պատճառաւ։

— Անցեալ չաբթու չուխային մէկ քանի խանութները կողոպտող դողերուն մէկը բռնուեր է։

— Գարթալի և մեծ կղզւոյն մէջ աեղը ծովուն տակէն հեռագրական թել մը պիտի հաստատուի նոքա, Պօլսոյ և կղզեաց յարաբերութեան համար։

— Շաբաթ օրը Թօփհանէի կողմերը տաճիկ երիտասարդ մը ինքզինքը կրակի ենթարկելով խղդուեր է։

Երուսաղէմի Սիօն Սմաղլի մեծապատիւ բաժանորդագ կը ծանուցուի որ այսուհետեւ յիշեալ ամսագիրը ուղղակի բաժանորդագ ձեռքը պիտի հասնի լիուռ ապահովեղանակաորուն համար Մայրաքաղաքիս Երուսաղէմի փոխանորդարանը հոդ ացած է ամեն կարեւոր մէկոյներ։

Ուսոի մեծ. բաժանորդք, բոլորովին ապահով ըլլալով այս կողմէն, թող բարեհաճին ցարդ չը հատուցած բաժանորդագիները վճարել և նոր բաժանորդագրութեանց ցանկագիրները ալ թող ուղղակի յայտնեն իրենց փոխադրը բանիւ կամ դրով Երուսաղէմի փոխանորդին։

Իսկիւտարի Սելամլիկի վարժարանին քովի 10 թիւ տունը վարձու պիտի տրուի Թաղական Խորհրդոյ միջոցաւ։

Փունջը, ձեռքէ ծախուելէ զատ, մայրաքաղաքիս բոլոր դրավաճառաց քովէ ալ կը տանուի։

ՏՆՕՐԻՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՄԱՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
ԵՒՍՈՒՖԵԱՆ ԹԱՆ